



# Λυχνία

## ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

### ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

**Ο** Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπέθανε, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη.

Γιατί ἀναστήθηκε ὁ Χριστός; Ἦταν ἀπαραίτητο; Καὶ γιὰ ποιόν;

Πολλοὶ Χριστιανοί, κυρίως ἑτερόδοξοι, βλέπουν νὰ ὀλοκληρῶνεται τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ σταυρικὸ του θάνατο. Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, λένε, ἔχει συντελεσθεῖ μὲ τὴ σταύρωση. Τὴν ὑπερτονίζουν σὰν τελευταία πράξη τοῦ σχεδίου τῆς θείας οἰκονομίας. "Ὅ,τι εἶχε νὰ κάνει ὁ Θεὸς γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου τελείωσε μὲ τὸ σταυρό. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀφορᾷ δηλ. τὸν ἄνθρωπο. Δὲν ἔχει σημασία γι' αὐτόν. Εἶναι μιὰ ὑπόθεσις ποὺ ἀφορᾷ μόνο τὸν Χριστό. Μιὰ προσωπικὴ του ἐπιβράβευσις ἀπὸ τὸ Θεό, μιὰ ἀτομικὴ του δικαίωσις γιὰ τὴν ἀπόλυτη ὑπακοή του σ' αὐτόν (βλ. Ἀγάπη καὶ Μαρτυρία, σελ. 148, ἐκδ. ΑΚΡΙΤΑΣ). Ὁ Χριστὸς μὲ τὴ θυσία του ἱκανοποίησε τὴ θεία δικαιοσύνη, ποὺ εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ τὴν ἀποστασία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἔτσι ἀποκαταστάθηκε πάλι ἡ θεϊκὴ τάξις.

"Ἐτσι ὅμως φαίνεται σὰν νὰ ἦταν νομικῆς φύσεως τὸ θέμα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως τὸ πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ὑπαρξιακὸ καὶ ὄχι νομικόν. Ἡ ἀνθρώπινη φύσις εἶχε φθαρεῖ καὶ ἔπρεπε νὰ ξαναφτιαχτεῖ ἀπ' τὴν ἀρχή. Νὰ γίνεῖ ἡ ἀνάπλασή της. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς τὴν πῆρε ἐπάνω του. Τὴν προσέλαβε στὸ πρόσωπό του. "Ἐγινε δηλ. ἄνθρωπος ἴδιος μὲ μᾶς, χωρὶς ἄμαρτία. Αὐτὴ ἡ φύσις σταυρώθηκε. Ὑπέφερε καὶ ἔπαθε στὸ σταυρό. Γεύθηκε

τελικὰ τὸ θάνατο.

Ἀλλὰ μὲ τὸ θάνατο ἡ ἀνθρώπινη φύσις δὲν ἀποκαθίσταται. Παραδίδεται στὴ φθορά. Ζεῖ τὴν ἀπουσία τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ καὶ ἔπρεπε ὅπωςδήποτε νὰ γίνεῖ ἓνα βῆμα ἀκόμα. Ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἓνα συγκλονιστικὸ στάδιο τοῦ θεϊκοῦ σχεδίου, ὄχι ὅμως τὸ τελευταῖο. Ἡ ἀνθρώπινη φύσις ἔπρεπε νὰ ἀναδημιουργηθεῖ. Νὰ βγεῖ καινούργια ἀπὸ τὸν τάφο, ζωντανή, ἀφθαρτὴ, ἄτρωτη πᾶ ἀπὸ τὸ θάνατο. "Ἐπρεπε νὰ ἀναστηθεῖ. Καὶ ἀναστημένη πλέον νὰ ἀνεβεῖ ἐκεῖ, ἀπὸ ὅπου ἐξέπεσε. Στὸν Παράδεισο. Μόνο μὲ τὴν ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ὀλοκληρῶνεται ἡ ἀποκατάστασις της. Χωρὶς τὴν ἀνάστασις θὰ παρέμενε γιὰ πάντα νεκρὴ. Δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμιά σωτηρία, καμμιά ἀπολύτρωσις ἀπὸ τὸν ἔσχατο ἐχθρό, τὸ θάνατο (Α' Κορ. 15, 16).

Ἡ ἀνάστασις λοιπὸν δὲν ἦταν μιὰ ἰδιωτικὴ ὑπόθεσις τοῦ Χριστοῦ. "Ἐγινε γιὰ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γιὰ νὰ ἀναστηθεῖ παγενῆς ὁ Ἀδάμ. Ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀξία καὶ νόημα μόνο ἂν ὀδηγεῖ στὴν ἀνάστασις. Χωρὶς τὴν ἀνάστασις εἶναι "κενὸ τὸ κήρυγμά μας, κενὴ καὶ μάταιη ἡ πίστις μας". "Ἄν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνασταινόταν, θὰ ἤμασταν "ἐλεεινότεροι ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους". Δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμιά ἐλπίδα γιὰ μᾶς. Ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε ἀπλῶς γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνεῖ "ἀρχὴ τῶν (ἀναστημένων) νεκρῶν", "πρωτότοκος ἀπὸ τοὺς νεκρούς" (Α' Κορ. 15, 12-20, Κολ. 1, 18). Γιὰ νὰ ἀνεβάσει ἀναστημένους μαζί του πολλοὺς ἀδελφοὺς (Ρωμ. 8, 29), ποὺ

## ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Ὁ μακαριστός ρώσος Μητροπολίτης Σουρόζ Ἀντώνιος Μπλούμ, ἕνας ἀπό τούς λαμπρότερους κήρυκες τῆς Ὁρθοδοξίας στή δυτική Εὐρώπη, ὅταν ἦταν νεαρός πέρασε μιά βαθειά κρίση ἀθεΐας. Ὅταν μετὰ ἀπό ἀπερίγραπτες ταλαιπωρίες λόγω τῆς Ὀκτωβριανῆς Ἐπανάστασης βρέθηκε μέ τήν οἰκογένειά του στή Γαλλία νά σπουδάζει γιατρός, ὁ νεαρός Ἀντώνιος ἀνακάλυψε ξαφνικά, ὅτι **ἡ εὐτυχία, ἂν δέν ἔχει ἕνα σκοπό, γίνεται ἀνυπόφορη.**

Ἡ ἀπελπισία μπορεῖ νά χτυπήσει τήν πόρτα σου, ὄχι μόνο ὅταν ὑποφέρεις ἀπό ἀλλεπάλληλες ἀναποδιές καί στερήσεις, ἀλλά καί ὅταν – ἐνῶ ὅλα σοῦ πᾶνε καλά - ἐν τούτοις δέν βρίσκεις νόημα καί σκοπό στήν ζωή. Καί ἀπό ὅ,τι φαίνεται, πιό συχνή καί πιό ἐπικίνδυνη εἶναι ἡ ἀπελπισία τῶν (ἐντός εἰσαγωγικῶν) «εὐτυχησμένων», παρά ἡ ἀπελπισία τῶν δυστυχισμένων.

«Ἀποφάσισα λοιπόν», ἐξομολογεῖται ὁ Ἀντώνιος, «νά δώσω στόν ἑαυτό μου μιά προθεσμία ἑνός ἔτους, γιά νά ἀνακαλύψω, ἂν ἡ ζωή εἶχε κάποιο νόημα. Ἄν δέν ἔβρισκα τίποτε, τότε θά αὐτοκτονούσα...

»Μιά μέρα λοιπόν, ἐνῶ πλησίαζε τό

τέλος τῆς προθεσμίας πού εἶχα θέσει, κάποιοι φίλοι ἀπό τήν ὀργάνωση τῆς ρώσικης νεολαίας στό Παρίσι, μέ πῆγαν μέ τό ζόρι σέ μιά ὁμιλία ἑνός ἱερέως. Ὁ κατά τά ἄλλα συμπαθῆς παπάς μέ ἀπογοήτευσε ἀπόλυτα. Ὁ Χριστός καί ὁ Χριστιανισμός παρουσιάστηκαν μέ τέτοιο τρόπο, πού μοῦ ἦταν βαθύτατα ἀποκρουστικά. Ὅταν γύρισα σπίτι θέλησα νά ἐλέγξω, ἂν ἦταν ἀλήθεια αὐτά πού εἶπε ὁ ὁμιλητής. Ἦθελα νά διαπιστώσω ἂν τό Εὐαγγέλιο ὑποστήριζε τήν τερατώδη ἐντύπωση, πού ἀποκόμισα ἀπό τήν ὁμιλία. Δέν εἶχα ὄρεξη νά χάσω τόν χρόνο μου, καί ἔτσι διάλεξα νά διαβάσω τό μικρότερο Εὐαγγέλιο, τό κατά Μᾶρκον.

»Καί τότε, πρὶν φτάσω στό τρίτο κεφάλαιο, ξαφνικά συνειδητοποίησα ὅτι στήν ἄλλη πλευρά τοῦ γραφείου μου ὑπῆρχε Κάποιος. Καί ἡ βεβαιότητα ὅτι ἦταν ὁ Χριστός, ἦταν τόσο ἔντονη, ὥστε ποτέ ἕως τώρα δέν μέ ἔχει ἐγκαταλείψει. Ἀφοῦ ὁ Χριστός ἦταν ζωντανός, καί ἐγώ εἶχα ζήσει τήν παρουσία Του, μποροῦσα νά πῶ μέ βεβαιότητα, ὅτι αὐτά πού τό Εὐαγγέλιο ἔλεγε γιά τήν Σταύρωση καί τήν Ἀνάσταση ἦταν ἀλήθεια. Τήν Ἀνάσταση τήν γνώριζα πιά σάν γεγονός!» (Ἀπό τό βιβλίο του «Μάθε νά προσεύχεσαι», σ. 13-15).

Νά λοιπόν, πού ὁ Ἀντώνιος ἔγινε

μέσα σέ ἀτμόσφαιρα πανηγύρεως συγκροτοῦν τήν Ἐκκλησία τῶν πρωτοτόκων, τῶν ἐκλεκτῶν καί ἀγαπημένων τέκνων τοῦ Θεοῦ (Ἐβρ. 12, 23).

Ἕνας ὕμνος τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ (14 Σεπτ.) συσχετίζει τήν πρόρρηση τοῦ προφήτου Μωυσέως «θὰ δεῖτε τή ζωή σας νά κρέμεται ἀπέναντί σας» (πρβλ. Δευτ. 28, 66) μέ τή σταύρωση. Τήν ἡμέρα ὅμως αὐτή τῆς σταύρωσης, λέγει, «τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνάστασις ἐγκαινίζεται». Σταυρός καί ἀνάσταση εἶναι ἀλληλένδετα. Μὲ τὰ δυὸ αὐτὰ μαζί ὁ Θεὸς ὀλοκληρώνει

τὴ σωτηρία πού γιά χάρη μας «πρὶν ἀπὸ τούς αἰῶνες πραγματοποιοῖσε στό μέσον τῆς γῆς, τὸν σταυρὸ δηλ. καί τὴν ἀνάσταση».

Μποροῦμε νά χαιρόμαστε ἀπέραντα λοιπόν, γιατί ὁ Χριστὸς ὄχι μόνο σταυρώθηκε, ἀλλὰ καί ἀναστήθηκε γιά χάρη μας. Καί νά ἐκφράζουμε τὴ χαρὰ αὐτὴ χωρὶς ντροπὴ καί δισταγμὸ, σὺν τὸν ἅγιον Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, πού χαιρετοῦσε πάντα τὸν κάθε ἄνθρωπο μέ τὰ λόγια: «Χριστὸς ἀνέστη, χαρὰ μου».

Πρωτ. Δ. Μ.

## Ο «ΠΡΑΚΤΙΚΑ» ΑΘΕΟΣ!

«Τίς ἔσχατες ἡμέρες θά ἔρθουν καιροί δύσκολοι. Γιατί οἱ ἄνθρωποι θά εἶναι φίλαντοι, φιλόργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, ἀπειθεῖς στούς γονεῖς τους, ἀχάριστοι, ἀσεβεῖς, ἄστοργοι, ἀδιάλλακτοι, συκοφάντες, ἄσωτοι, ἄγριοι, ἐχθροί τοῦ καλοῦ, φιλήδονοι. Θά δείχνουν ὅτι ἔχουν εὐσέβεια, ἀλλά θά ἔχουν ἀρνηθεῖ τήν δύναμή της μέ τίς πράξεις τους» (Β΄ Τιμ. 3,1-5).

Ὅλα αὐτά, ἄν μή τί ἄλλο, μᾶς θυμίζουν τήν σημερινή ἐποχή: Πολλοί κυκλοφοροῦν μέ τήν ταμπέλα τοῦ Χριστιανοῦ, ἀλλά ἐάν ψάξεις τήν ζωή τους, θά βρεῖς κάτι τό πολύ διαφορετικό.

\* \* \*

Σύμφωνα μέ πρόσφατη ἔρευνα πού ἔγινε στήν Ἀμερική, τό 94% τῶν Ἀμερικανῶν πιστεύουν στήν ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ ἢ κάποιου εἴδους θεοῦ ἢ σέ κάποια ἀνώτερη ὑπαρξη!

Ἐάν βάλουμε μερικούς ντετέκτιβς νά παρακολουθοῦν αὐτό τό 94% τῶν ἀνθρώπων στήν καθημερινή τους ζωή, μέ τρόπο θά διαπιστώσουμε ὅτι δέν διαφέρουν σέ τίποτα ἀπό ἕναν ἄθεο!

Ποιός εἶναι ὁ «ἄθεος» στήν πράξη, ὁ «πρακτικά» ἄθεος; Ἐκεῖνος πού λέει ὅτι πιστεύει στό Θεό, ἀλλά ζεῖ σάν νά μήν

ὑπάρχει Θεός. Ἡ μεγαλύτερη κρίση στόν χριστιανικό κόσμο σήμερα εἶναι ἡ ἀσυνέπεια τῶν χριστιανῶν στήν καθημερινή τους ζωή!

Ἀλήθεια, κάθισες ποτέ νά σκεφτεῖς καί νά ἴδεις πῶς συμπεριφέρεσαι: στό χῶρο ἐργασίας· στήν συναναστροφή σου μέ τούς συναδέλφους σου· ὅταν ἀκοῦς ἄσχημα νέα γιά τήν κατάσταση τῆς οἰκονομίας· ὅταν ἔχεις νά ἀντιμετωπίσεις κάποιες ἄσχημες καταστάσεις στό σπίτι· στήν γυναίκα σου, στά παιδιά σου, στούς συγγενεῖς σου, στό γείτονά σου...

Γιατί, ἐνῶ λές ὅτι πιστεύεις στό Θεό, συμπεριφέρεσαι σάν «ἄθεος», σάν νά μήν ὑπάρχει; Τί φταίει;

\* \* \*

Τί εἶναι αὐτό πού διακρίνει τόν πραγματικό - ἀληθινό χριστιανό ἀπό τόν μή χριστιανό ἢ τόν πρακτικά «ἄθεο» χριστιανό; Τό ἐπίκεντρο τῆς ζωῆς! Ὁ ἕνας ἔχει τόν Θεό καί ὁ ἄλλος τόν κόσμο.

Ἡ σύγχρονη κοσμική νοοτροπία μᾶς προτρέπει στό ἀκριβῶς ἀντίθετο! Τί μᾶς λέει; Νά ζοῦμε γιά τήν ἀπόλαυση· νά μαζεύουμε μανιωδῶς ὑλικά ἀγαθά· νά κυνηγᾶμε τήν δημοτικότητα, τό γόητρο. Βλέπουμε τήν προαγωγή τοῦ συναδέλφου μας καί θέλουμε καί ἐμεῖς προαγωγή. Βλέπουμε τό κινητό τοῦ φίλου μας καί θέλουμε καί ἐμεῖς τό ἴδιο. Ὁ γείτονας ἔχει καλό σπίτι, θέλουμε νά ἀποκτήσουμε καί ἐμεῖς τό ἴδιο, ἄν μή καί καλύτερο! Ἀνησχοῦμε γιά τήν εἰκόνα πού προβάλλουμε

πού μοιράζονται τήν συγκλονιστική ἐμπειρία τοῦ γεγονότος τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ. Ζοῦν τήν παρουσία τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ μέσα στήν Λειτουργία, καί ἀφήνουν τήν ζωή τους νά λουστεῖ ὀλόκληρη σέ ἕνα ἐντελῶς καινούργιο φῶς. Σέ ἕνα φῶς, πού δέν σβήνει ὅταν πέσει ἡ αὐλαία τοῦ σωματικοῦ θανάτου. Στό Φῶς τοῦ Χριστοῦ.

Ἀρχιμ. Β. Α.

▶ Χριστιανός, ὄχι ἐπειδή βρῆκε μιᾶ «χρησιμική» θρησκεία, μιᾶ θρησκεία «παυσίπνο» καί «γιατροσόφι», πού βοηθάει τούς ἀνθρώπους νά ξεπερνᾶνε τά βάσανά τους ἢ - στήν καλύτερη περίπτωση - τούς βοηθάει νά γίνουν «καλοί» ἄνθρωποι καί «χρήσιμοι» στήν κοινωνία. Μέσα ἀπό τήν προσωπική του συνάντηση μέ τόν Χριστό, ὁ Ἀντώνιος βρῆκε μιᾶ ζωντανή κοινότητα πιστῶν,

Άγ. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας

## ΚΑΤΑΚΡΙΣΗ: ΟΛΕΘΡΟΣ ΨΥΧΗΣ

Ὅσοι ποθοῦμε τὴν τελειότητα, ὀφείλουμε νὰ συγκρατοῦμε τὴν γλῶσσα μας καὶ νὰ τὴν κατευθύνουμε μὲ τὸ χαλινάρι τῆς φρόνησης. Νὰ τῆς ἐπιτρέπομε νὰ λέγει μόνο ἐκεῖνα πού δὲν βλάπτουν. Διδάσκει ὁ σοφός Σειράχ: «*Παιδί μου, ἂν γιὰ κάποιον ζήτημα μπορεῖς νὰ δώσεις συνετὴ ἀπόκριση, μίλησε. Ἄν ὄχι, βάλε τὸ χέρι σου στό στόμα σου καὶ κλείστο*» (Σειράχ 5, 12).

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι τόσο εὐκόλο νὰ συγκρατήσῃ κανεὶς τὴν γλῶσσα του, ἄς τὸ κάνομε αἴτημα προσευχῆς: «*Περιφρούρησε Κύριε, τὸ στόμα μου, γιὰ τὰ ἀπρόσεκτα λόγια εἶναι ἡ αἰτία ὄλων τῶν κακῶν*».

- Μὴν κακολογοῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο.
- Μὴν κατακρίνουμε τοὺς ἀδελφούς μας. Ἀλλὰ νὰ ἀντιμετωπίζομε ὅσους σφάλλουν εὐσπλαγχνά, σάν ἀσθενεῖς. Σάν πεσμένους κάτω, ἀπὸ τίς ἐπιθέσεις τῶν παθῶν καὶ μπλεγμένους στὰ δίχτυα τῆς ἁμαρτίας, τόσο ὥστε νὰ μὴν μποροῦν νὰ ἐλευθερωθοῦν. Νὰ προσευχόμεστε θερμὰ γι' αὐτούς: νὰ τοὺς παροτρύνουμε σέ πνευματικὴ ἐγρήγορηση καὶ φυσικά νὰ ἀγωνίζομαστε νὰ μὴν πέσομε στὰ ἴδια.

Ὁ συνετὸς ἄνθρωπος, δὲν περιεργάζε-

← πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὴν γνώμη τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς προτρέπει: «*Μὴν ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον (=τὸ ἁμαρτωλὸ φρόνημα τοῦ κόσμου), μῆτε τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Ἐάν κάποιος ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δὲν κατοικεῖ μέσα του. Γιὰ τὴν ὅλα ὅσα εἶναι τοῦ κόσμου- ἡ ἐπιθυμία τῆς σάρκα καὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τῆς ζωῆς- δὲν προέρχονται ἀπὸ*

ται ξένες ἁμαρτίες. Προσέχει μόνο τὰ δικά του κακά. Ἐρευνᾷ δηλαδὴ τὰ βάθη τῆς καρδιάς του καὶ ἐπισημαίνει τὰ πάθη πού φωλιάζουν ἐκεῖ. Καὶ βλέποντάς τα, δακρῶζει καὶ ζητᾷ ἄφεση ἀπὸ τὸν Θεό. Γιὰ αὐτὸς μᾶς ἀνορθώνει ὅταν συντριβόμαστε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ μᾶς θεραπεύει ἀπὸ τίς ἀρρώστειες τῆς ψυχῆς.

Ὅλοι κάπου φταίμε. Εἴμαστε ντυμένοι μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἀσθένεια καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ φέρουμε «ὁσμὴ ἁμαρτίας». Ἡ ἀναμαρτησία εἶναι γνώρισμα μόνο τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως, μιά καὶ ζοῦμε στὴν «πτώση», νὰ μὴ χαιρόμαστε γιὰ τὰ ξένα κακά, ἀλλὰ νὰ φροντίζομε νὰ ἀπαλλαγοῦμε μὲ τὴν μετάνοια ἀπὸ τὰ δικά μας.

Διαφορετικά, θὰ μοιάσουμε μὲ ἐκείνους πού ἐνῶ εἶναι βουλιαγμένοι στό βουρκο ἀπὸ τὸ κεφάλι μέχρι τὰ πόδια, καταδικάζουν χωρὶς ντροπὴ κάποιους ἄλλους, λίγο λασπωμένους σέ μιά ἄκρη τοῦ ρούχου τους.

Τὸ πόσο ζημιώνει τὴν ψυχὴ μας ἡ κατὰκριση φαίνεται ὀλοκάθαρα στὴν παραβολὴ τοῦ φαρισαίου, πού παρά τὰ καλὰ ἔργα του, καταδικάστηκε ἀπὸ τὸν Κύριο μόνο καὶ μόνο γιὰ τὸ ἐξουδένωσε τὸν τελῶνη.

(Ἰπόμνημα στὸ κατὰ Ματθαῖον. ΕΠΕ τ. 25, σσ. 34-36)

Διασκευῆ, Ἀρχιμ. Ν. Κομπ.

τὸν Θεό, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν κόσμον» (Α' Ἰωαν. 2,15-16).

Ἀρχιμ. Α. Μ.

### ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μηνιαῖον Περιοδικόν

Ἰ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Νικοπόλεως Χρυσόστομος

Ἰ. Υπεύθ.: Ἀρχιμ. Νίκων Κουτσίδης\*

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2014 \* Ἀρ. Φύλλου 369\* Ἔτος ΛΔ'

Διανέμεται δωρεάν \* Εἰσφορές δεκτές

Γραφικὲς Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ» Α.Ε.

Τηλ. 2397 023 313 Ἀσπροβάλτα Θεσ/νίκης

